

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فیش منبر ماه رجب با محوریت اعتکاف

فرصت اعتکاف

قسمت اول

نهادهایی که در جمهوری اسلامی پدید آمد و نهالهایی که سر کشید در زمینه‌ی اجتماعی و فرهنگی و دینی، یکی دو تا نیست و بحمدالله نظام جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی نشان داد که در زمینه‌های گوناگون، قدرت تولید دارد، قدرت سازندگی دارد. همین نهادسازی یکی از مظاهر قدرت تولید است؛ یکی از همین نهادها مسئله‌ی اعتکاف است که شما آقایان بحمدالله متصدی و مباشر آن هستید.

اعتکاف در واقع [یعنی] خود را محبوس کردن در یک مکان محدود و ایجاد محدودیت در خود. عُکُوف یعنی بسته بودن؛ خود را به یک نقطه‌ای منحصر کردن، برای اینکه خلوتی در دل به وجود بیاید که انسان بتواند فرصت ارتباط صمیمی و خالص با خدای عالم را پیدا کند؛ اعتکاف این است؛ یعنی عبادتی است که جنبه‌ی ریاضت دارد. خیلی از عبادات همین جورند؛ جنبه‌ی ریاضت دارند. ریاضتهایی که انسان با طوع و رغبت بر خود تحمیل میکند تا درون خود را، معنویت خود را، دل خود را ارتقا ببخشد؛ این از جمله‌ی این چنین عبادتهایی است. حالا معمول ما سه روز است - که خب، فقها هم در این باره بحث کرده‌اند - منتها خب، ادامه دارد یعنی تا نه روز، ده روز، می توانند اعتکاف کنند. اشاره کردید جنابعالی، (۲) پیغمبر اکرم دهه‌ی آخر ماه رمضان را اعتکاف میکردند، میرفتند در مسجد و بیرون نمی‌آمدند و کارها را آنجا انجام میدادند. فرصت خوبی است؛ خوشبختانه اقبال مردم به این سنت خیلی بالا است؛ شوق جوانها و عشق جوانها حیرت‌انگیز است. من یادم است آن وقتی که ما در مشهد بودیم، اصلاً ندیده بودیم اعتکاف چه جوری است، شنیده بودیم؛ قم که رفتم در همین ایام البیض (۳) در مسجد امام (۴) اعتکاف میشد. شاید من یک وقت رفته بودم دیده بودم، طلبه‌ها می‌آمدند دو نفر، سه نفر، یک گوشه‌ای را انتخاب میکردند در آن شبستان مرحوم حاج ابوالفضل - آن شبستان بالایی - چادر

میکشیدند؛ شاید مجموع افرادی که در آن شبستان اعتکاف میکردند به سی نفر، چهل نفر میرسید. البتّه بعدها که مسجد آقای بروجردی ساخته شد، بعضی‌ها ظاهراً آنجا هم می‌آمدند اعتکاف میکردند که آن را من ندیده بودم، لکن مسجد امام را دیده بودیم. این، همه‌ی مظهر این سنتِ پر مغزِ پر معنا در آن دوره بود: مخصوص قم، آن هم با این تعداد اندک. امروز شما بروید دانشگاه‌های کشور را نگاه کنید - حالا غیر از مسجد گوهرشاد و مسجد جمکران و مساجد مهمّ دیگر و جاهای دیگری که هجوم جمعیت است؛ در این مساجد دانشگاه‌ها، مسجد دانشگاه تهران و جاهای دیگر - دانشجویهای ما، جوانهای ما، از مدتی پیش صف کشیده‌اند، نوبت میگیرند و نوبتشان نمیرسد، یعنی جا نیست، وسیله نیست برای اداره‌ی آنها؛ این شوق عمومی به این عبادت، این جور است؛ خب، این یکی از برکات الهی است. بحمدالله خدای متعال این زمینه را فراهم کرده و این توفیق را داده و مغناطیس محبّت الهی و ذکر الهی، دل‌های جوانها را به خودش جذب کرده؛ این را باید مغتنم شمرد. این [یک فرصت] است.

همه‌ی فرصتهای ما در درون خودشان تهدیدهایی هم دارند؛ اشاره کردید، یکی از موضوعاتی که در این جشنواره‌ی شما بنا است مورد بررسی قرار بگیرد، آسیب‌شناسی بود؛ (۵) این آسیب‌شناسی را جدّی بگیرید. اعتکاف جای عبادت است؛ البتّه عبادت فقط هم نماز خواندن نیست؛ تماسّ خوب با معتکفین، ارتباط دوستانه و برادرانه، فراگیری از آنها، تعلیم‌دهی به آنها، معاشرت اسلامی را تجربه کردن و آموختن؛ همه‌ی اینها فرصتهایی است که در اعتکاف ممکن است پیش بیاید؛ [برای] این باید برنامه‌ریزی بشود. مهم‌ترین کار، برنامه‌ریزی است. اگر چنانچه برنامه‌ریزی نشد و کمک نشدند این جمع جوانِ مشتاق و شوریده‌ای که برای اعتکاف وارد این مسجد شده‌اند، این نیروها هدر خواهد رفت و احیاناً زیان‌آفرین خواهد شد. برنامه‌ریزی هم باید، هم هوشمندانه باشد، هم با توجّه به معنای اعتکاف باشد. حالا فرض کنیم مثلاً یکی بیاید برنامه‌ریزی کند که برای این اعتکاف فیلم نشان بدهیم! خب، فیلم که همه جا آدم میبیند؛ فیلم که احتیاج به روز ایّام‌البیض و در مسجد و مانند اینها ندارد. اعتکاف برای نزدیک شدن به خدا است. شما ببینید چه کار میتوانید بکنید که هم دل او به خدا نزدیک بشود، هم مغز و ذهنش به خدا نزدیک بشود؛ که طبعاً وقتی انسان در درون، در دل، در باطن با خدای متعال انس

پیدا کرد، در ظاهر او هم اثر میگذارد و در ظاهر هم نشان داده میشود. وقتی حالت خشوع به انسان دست داد، خشوع هم به دنبال خشوع می‌آید؛ و این آن وقت در زندگی اثر میگذارد؛ این جوانی که بعد از این سه روز از اعتکاف آمد بیرون، پاکیزه میشود، شستشو میشود و می‌آید بیرون؛ طهارتی پیدا میکند معنای او؛ این برایش ذخیره است. این خیلی چیز با عظمت و مهمی است: سه روز روزه‌داری، و انقطاع از دنباله‌های متعارف زندگی، و توجه به خدای متعال و به معنویات و به معارف و به توحید؛ اینها خیلی با ارزش است. مراقب باشید این درست انجام بگیرد، درست هدایت بشود؛ گویندگان خوبی باشند، بروند حرف بزنند، معارف دینی را به آنها یاد بدهند. از جنجالهای گوناگونی [هم] که در حاشیه‌سازی‌های معمول جامعه نقش دارند، پرهیز بشود و این سه روز را بگذاریم برای جهات معنوی. حالا بعد آمدند بیرون، خیلی میدانهای دیگر و عرصه‌های دیگر زندگی هست که انسان در آن عرصه‌ها در جامعه وارد میشود، اما در این سه روز، ارتباطگیری با خدا اصل باشد و [برای آن] برنامه‌ریزی بشود؛ این آن چیزی است که [اصل است] و ان شاء الله بیشتر هم خواهد شد.

البته خب، پشتیبانی و پذیرایی و مانند اینها هم خوب است. البته من شنیده‌ام؛ بعضی از این مساجد کانه از این شوق و ذوق مردم استفاده میکنند، یک پولهای زیادی از این کسانی که میروند میگیرند؛ این جور هم نباید باشد. پول گرفتن از آنها عیب ندارد، بهتر همین است - کاری که مردم کمک مالی بکنند و اشتراک مالی پیدا کنند، اصلاً برکت پیدا میکند. از خصوصیات پول مردم و کمک مردم، برکت داشتن است - منتها مراقبت کنند که این به یک دستگاه پول‌سازی و مانند اینها تبدیل نشود.

امیدواریم ان شاء الله خدای متعال توفیقات معتکفین ما را روزبه‌روز افزایش بدهد؛ ان شاء الله بارش رحمت الهی بر دل‌های آنها در درجه‌ی اول، و به برکت این جوانها بر دل‌های سیاه ما نازل بشود و بتوانیم ما هم از نورانیت آنها و از معنویت آنها بهره ببریم؛ و خداوند به شما دوستان هم که در کار اعتکاف فعال هستید کمک کند و بتوانید به بهترین وجهی این کار را و این صدقه‌ی جاریه را ان شاء الله انجام بدهید.

والسلام علیکم ورحمة‌الله

پی‌نوشت‌ها:

۱- این جشنواره با رویکردی علمی - فرهنگی، روز ۱۸ اردیبهشت سال جاری در شهر قم گشایش خواهد یافت

مدیر حوزه‌های علمیّه‌ی سراسر کشور - ۲

روزهای سیزدهم، چهاردهم و پانزدهم از هرماه قمری (بخصوص ماه رجب) که اعتکاف در این ایّام مستحب - ۳
است.

(مسجد امام حسن عسکری (علیه‌السلام) - ۴

اشاره مدیر حوزه‌های علمیّه‌ی سراسر کشور به اینکه در جشنواره سوّم، موضوعات زیر مورد توجه قرار - ۵
گرفته است: اعتکاف در آینه‌ی آیات و روایات، احکام و آداب اعتکاف، آسیب‌شناسی اعتکاف، آثار و برکات
فردی و اجتماعی اعتکاف در مذاهب اسلامی و ادیان، راه‌های گسترش معنویّت از طریق اعتکاف.

پایگاه جامع محتوایی هیأت

www.heyat.co